

Акценти/

Світові тенденції та перспективи розвитку вітчизняної фінансової системи

25–26 жовтня 2012 року на економічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася IX Міжнародна науково-практична конференція “Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України”, присвячена обговоренню сучасної ролі фінансової системи у глобальному та національному економічному зростанні. Участь у форумі взяли провідні вчені, дослідники та фахівці у сфері грошово-кредитних і фінансових відносин, представники міністерств і профільних відомств України, а також світової фінансової наукової думки та практики – загалом 125 науковців і фінансистів, серед яких 27 докторів і 60 – кандидатів наук.

Тон науковій дискусії на конференції задав доктор економічних наук, професор, академік НАН України, віце-президент НАН України, директор Державної установи “Інститут економіки та прогнозування НАН України” **Валерій Геєць**. У доповіді “Фінансифікація: куди йдемо?” він розкрив роль фінансових систем у економічному зростанні та основні протиріччя економічного розвитку, спричинені фінансифікацією світогосподарських відносин. Учений підкреслив необхідність перегляду концепції використання фінансових інструментів із метою стимулювання економічного зростання в зв’язку з неоднозначністю наслідків їх тривалого застосування.

На переконання Валерія Геєця, фінансові інструменти, широко використовувані у світі з метою стимулювання економічного зростання, вже значною мірою вичерпали свій потенціал. Прикладом цього є активна експансіоністська політика розширеного кредитування фінансовими інституціями, що призвела до накопичення значної кількості боргів у економіці, і, зрештою, – до світової кризи. Великі боргові тягарі країн та суб’єктів господарювання значно звужують їхні можливості щодо залучення нового фінансування. А фінансові інституції відповідно втрачають своє джерело розширення та зростання.

Тобто нині реально постала проблема пошуку джерел стимулювання економічного піднесення. При цьому активне застосування фінансових інструментів для цих цілей призвело до загострення ряду протиріч, передусім – дисбалансу накопичення та споживання. Тому на сьогодні надзвичайно

важливим є пошук тих інструментів активізації заощаджень та споживання, які не міститимуть у своїй природі соціально-економічних протиріч.

Аналіз цієї проблеми продовжив у своїй доповіді “Фінансові складові стабільності економічного розвитку” доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, проректор з науково-педагогічної роботи Київського національного університету імені Тараса Шевченка **Ігор Лютий**. Він приділив особливу увагу тим суперечностям економічного розвитку, які виникають у зв’язку зі зміною функцій сучасних грошей, соціалізацією державних бюджетів та дестабілізуючим впливом системи оподаткування. Учений розглянув роль різних складових фінансової системи держави у стабільному економічному зростанні, що визначається як стабільне збільшення грошових доходів населення та його забезпечення відповідним зростанням споживчих потреб.

Таким чином, доповідач ще раз підкреслив надзвичайну важливість балансу між попитом і пропозицією, накопиченням та споживанням у забезпеченні економічного зростання держави. При цьому Ігор Лютій зазначив, що роль таких фінансових складових економічного зростання, як стабільна грошово-кредитна система, зростання доходів державного бюджету, прозора та зрозуміла податкова система, стабільний фінансовий сектор та демократичність управління фінансовою системою, змінюється в сучасних умовах і має бути переосмислено з точки зору вирішення протиріч економічного зростання. Цю проблему слід розглянути під кутом об’єктивно-історичного підходу. Так, роль грошово-кредитної одиниці

нині змінюється – сучасні гроші виступають міжнародним посередником між покупцем товарів і послуг та їх продавцем, вони є задекларованою державою умовною вартістю, що все менше виконує відомі нам функції грошей. При цьому держави мають монопольне право емітувати грошові знаки і постійно виступати в ролі позичальника. Окремі країни можуть продукувати світову резервну валюту і мають змогу впливати на національні економічні системи. Зокрема існує цікава статистика, відповідно до якої в Україні сконцентровано до 20% усіх готівкових доларів (ще 30% – у Росії), що і є проявом такого впливу.

У дискусії на тему сучасних тенденцій розвитку світових фінансових систем взяли участь доктор економічних наук, професор Азербайджанського технічного університету **Руфат Кулієв**, доктор філософії, професор факультету фінансів Школи менеджменту Андерсена при Університеті Каліфорнії **Іво Велч**, доктор економічних наук, професор університету імені Миколаша Ромеріса (Латвія) **Дайва Юрвічене**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії Туркменського державного університету імені Махтумкулі **Гурбан Аманнеков**, голова відділу статистики та аналізу фінансового сектору Статистики Канади **Маріо Велла**, доктор економічних наук, професор Севастопольського національного технічного університету **Анатолій Вождов**, доктор економічних наук, професор, президент Міжнародного інституту фінансів **Василь Кравченко**, доктор економічних наук, професор Інституту економіки та прогнозування НАН України **Володимир Корнєєв**. Надзвичайно оригінальне переосмислення поглядів на еволю-

цію світових валютних систем запропонував доцент Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля, кандидат економічних наук **Юрій Хва-**

тов. Не менш цікавими були виступи науковців зі Львівського національного університету імені Івана Франка, Київського національного економіч-

ного університету імені Вадима Гетьмана, Національного університету Державної податкової служби України, Київського університету ринкових відносин, Вінницького національного технічного університету та інших вищих навчальних закладів. Своє бачення сучасних суперечностей функціонування фінансових систем та шляхів їх вирішення надали представники Міністерства фінансів України, Інституту економіки та прогнозування НАН України, Державної фінансової інспекції України та інші учасники конференції. Проблеми, порушені в їхніх доповідях, викликали жваві дискусії, в ході яких було визначено напрями подальшого наукового пошуку та досліджень.

Олена Яфінович,

кандидат економічних наук,
відповідальна за наукову роботу кафедри фінансів
Київського національного університету
імені Т.Шевченка.

Офіційна інформація/

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів¹

За станом на 30.09.2012 р., млрд. доларів США

Заборгованість за довгостроковими кредитами (А+Б)	100.2 ²
А. Заборгованість за кредитами, залученими або гарантованими державою	36.7
у тому числі за кредитами МВФ	14.2
Б. Заборгованість за приватними негарантованими державою кредитами	63.5

¹ Довгостроковий кредит – кредит із первісним або подовженим терміном погашення понад один рік.

² У загальній сумі зовнішнього довгострокового боргу враховано прострочену заборгованість за основною сумою та відсотками.

Матеріал підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.

Монети України/

Про введення в обіг пам'ятних монет “Українська лірична пісня”

Національний банк України 29 жовтня 2012 року ввів в обіг пам'ятні монети номіналами 10 та 5 гривень, присвячені скарбниці та душі народу – українській ліричній пісні – мелодійній, хвилюючій і зворушливій, збагаченій яскравими епітетами, яка поєднує радість із тихим смутком, оспівує кохання і людські взаємини, надихає своєю красою та силою.

Монету номіналом 10 гривень виготовлено зі срібла 925 проби. Категорія якості карбування – спеціальний анциркулейтед, маса дорогоцінного металу в чистоті – 31.1 г, діаметр – 38.6 мм, тираж – 5 000 штук. Гурт монети – гладкий із заглибленими написами, якими зазначено метал, його пробу – **Ag 925**, масу дорогоцінного металу в чистоті – **31.1**, а також розміщено логотип Монетного двору Національного банку України. Елемент оздоблення – кольорова емаль.

Монету номіналом 5 гривень виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування – спеціальний анциркулейтед, маса – 16.54 г, діаметр – 35.0 мм, тираж – 30 000 штук. Гурт монети – рифлений.

На аверсі монет розміщено: вгорі малий Державний герб України, напис пів-

колом **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, зображено вінок із кольорового (на монеті зі срібла) барвінку зі стрічками, у центрі якого номінал: на монеті зі срібла – **10 / ГРИВЕНЬ**, на монеті з нейзильберу – **5 / ГРИВЕНЬ** та рік карбування монет – **2012**. На монеті з нейзильберу над вінком ліворуч розміщено логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі монет у стилізованому колі з хаток, тинів та квіток на дзеркальному тлі зображено дівчину з коромислом та хлопця, по колу монети на матовому тлі – стилізовані квітки барвінку, внизу розміщено напис **УКРАЇНСЬКА / ЛІРИЧНА ПІСНЯ**.

Художники – Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук.

Скульптори – Володимир Дем'яненко, Святослав Іваненко.

Пам'ятні монети номіналами 10 та 5 гривень “Українська лірична пісня” є дійсними платіжними засобами України та обов'язкові до приймання без будь-яких обмежень за їх номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

